

Sygn. akt III AUa 952/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Zofia Rybicka - Szkibiel
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka SSO del. Beata Górską (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 r. na rozprawie

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

przy udziale zainteresowanych M. D., Z. K., S. K., E. D., B. K., J. F., W. A., A. A., H. K., A. D.

o zapłatę składek

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 lipca 2013 r. sygn. akt IV U 665/13

p o s t a n a w i a :

1. umorzyć postępowanie apelacyjne,
2. zmienia zaskarżony wyrok w pkt 2 w ten sposób, że zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,
3. odstępuje od obciążenia (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ż. kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO del. Beata Górską SSA Zofia Rybicka - Szkibiel SSA Barbara Białecka

Sygn. akt III AUa 952/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18.07.2013 roku Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania ubezpieczonej P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż. od 7 decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z dnia 28 grudnia 2012r. o znakach: (...), (...), (...), (...), (...), (...), (...) oraz od 3 decyzji z dnia 16 stycznia 2013r. o znakach: (...), (...) i (...) (pkt 1 wyroku), a nadto zasądził od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w dziesięciu połączonych sprawach.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniosła ubezpieczona zaskarżając orzeczenie w całości i domagając się jego zmiany poprzez ustalenie, iż łączący ją z zainteresowanymi umowy o dzieło, a w konsekwencji, że zainteresowani nie podlegali z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym (emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu).

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od ubezpieczonej zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W dniu 29.04.2014 roku apelująca złożyła pismo procesowe w którym oświadczyła, że cofa apelację, ale podtrzymuje zażalenie w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu i domaga się jego zmiany poprzez odstąpienie od obciążania jej kosztami zastępstwa procesowego. Ubezpieczona zarzuciła obrazę art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy zachodziły przesłanki do zaniechania obciążania jej w części, czy w całości. Powołując się na pogląd Sądu Najwyższego, podniosła, że wydanie przez organ rentowy wielu decyzji było zabiegiem czysto technicznym, skoro stan faktyczny i prawny w każdej ze spraw jest identyczny, a tym samym nakład pracy pełnomocnik organu rentowego nie był o wiele większy, niż gdyby była prowadzona tylko jedna sprawa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się zasadne, zaś skuteczne cofnięcie apelacji, spowodowało umorzenie postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w pierwszej kolejności wskazuje, iż zgodnie z dyspozycją art. 391 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. w razie cofnięcia apelacji sąd II instancji umarza postępowanie apelacyjne i orzeka o kosztach jak przy cofnięciu pozwu. W sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dopuszczalność cofnięcia apelacji określa art. 469 k.p.c., zgodnie z którym sąd uznaje za niedopuszczalne cofnięcie środka odwoławczego także wtedy, gdy czynność taka naruszałaby słuszny interes ubezpieczonego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego w rozpoznawanej sprawie brak jest okoliczności, które sprzeciwiałyby się cofnięciu apelacji przez ubezpieczoną.

W sytuacji bowiem gdy ubezpieczona, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, dokonała analizy spraw i uznała za zbędne dalsze procesowanie się, nie ma podstaw, aby uznać oświadczenie ubezpieczonej o cofnięciu apelacji, będące tego następstwem, za czynność naruszającą prawo, czy słuszny interes ubezpieczonej (art. 469 k.p.c.). Z tego względu należało uznać cofnięcie apelacji za skuteczne, prowadzące do umorzenia postępowania apelacyjnego.

Rozstrzygając natomiast w zakresie zaskarżonych kosztów postępowania, należało mieć na uwadze, że ogólną zasadą jest, iż strona która przegrywa proces, powinna zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. ponieść koszty procesu, w tym koszty zastępstwa procesowego. Przepis art. 98 § 1 k.p.c. statuuje bowiem zasadę, zgodnie z którą strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata (radcę prawnego) zalicza się m.in. wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata (radcę prawnego), koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W przypadku jednak, gdy organ rentowy wydaje szereg osobnych decyzji dotyczących

tego samego ubezpieczonego w przedmiocie składek na ubezpieczenia społeczne każdego zainteresowanego, nie ma dostatecznie przekonujących argumentów dla zwielokrotniania kosztów zastępstwa procesowego stron, tym bardziej, że konieczność rozdzielenia spraw przez wydanie osobnych decyzji wobec każdego z zainteresowanych nie jest tak oczywista (vide postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 maja 2012 r., sygn. I UZ 17/12, opubl. w OSNP 2013/11-12/141). Sąd Najwyższy w przywołanym orzeczeniu podniósł przy tym, że możliwe jest objęcie jednym wyrokiem wielu decyzji ustalających płatnikowi podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne zatrudnionych pracowników (postanowienie z dnia 17 kwietnia 2009 r., II UZ 12/09, OSNP 2010 nr 23-24, poz. 301), rozbieżnie oceniając tylko dopuszczalność skargi kasacyjnej w takich sprawach (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010 r., I UZ 29/10; z dnia 7 kwietnia 2010 r., I UZ 8/10 i z dnia 20 września 2010 r., I UZ 116/10

- niepublikowane). Wskazał, że wynikiem postępowania toczącego się w przedmiocie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników jednego pracodawcy, powinna być jedna decyzja skierowana do płatnika składek, jako jednego dłużnika. Wydanie wielu decyzji (dotyczących każdego zainteresowanego z osobna) jest zabiegiem czysto technicznym i nie powinno się przekładać na zwielokrotnienie kosztów pomocy prawnej udzielonej stronom, w szczególności dlatego, że stan faktyczny i prawny w każdej ze spraw jest identyczny, a nakład pracy pełnomocnika płatnika we wszystkich tych sprawach istotnie nie był o wiele większy, niż gdyby prowadzona była tylko jedna sprawa z udziałem wszystkich zainteresowanych. Taka niewspółmierność wysokości kosztów pomocy prawnej poniesionych przez stronę wygrywającą proces do stopnia zawilóści sprawy i nakładu pracy pełnomocnika, przy uwzględnieniu przedmiotu sporu oraz przebiegu postępowania sądowego, przemawia więc za uznaniem wystąpienia w niniejszym procesie wypadku szczególnie uzasadnionego w rozumieniu art. 102 k.p.c.

Nie ma bowiem w tym przypadku potrzeby mnożenia kosztów na rzecz organu rentowego. Dlatego Sąd Apelacyjny dokonał zmiany rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, przyjmując jedną stawkę wynagrodzenia pełnomocnika organu rentowego w kwocie 60 zł, zgodnie z treścią § 2 ust. 1 – 2 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity w Dz. U z 2013r., poz. 461).

Rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego, również należało mieć na uwadze, że obciążenie strony, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, całością lub tylko częścią kosztów procesu w okolicznościach konkretnej sprawy może pozostawać trudne do pogodzenia z poczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Z tego względu ustawodawca przewidział

- w art. 101 k.p.c., 103 k.p.c., 110 k.p.c. i art. 842 § 1 k.p.c. (zasada zawinienia), art. 102 (zasada słuszności) oraz art. 100 k.p.c. i art. 104 k.p.c. (zasada kompensaty kosztów) - specjalne unormowania pozwalające nie obciążać strony przegrywającej obowiązkiem zwrócenia przeciwnikowi całości lub części kosztów. Stosownie

do treści art. 102 k.p.c., w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu; jest więc rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., sygn. II CZ 210/73, lex nr 7366). W ocenie Sądu Apelacyjnego należało uznać, że również w postępowaniu apelacyjnym zachodziły przesłanki z art. 102 k.p.c., gdyż ubezpieczona cofnęła wniesioną apelację, w związku z czym nie zachodziła potrzeba orzekania co do meritum sporu, a nadto podniosła trafną argumentację w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania pierwszo instancyjnego, co doprowadziło do korekty tego orzeczenia. Wobec tego należało na podstawie art. 102 k.p.c. odstąpić od obciążania ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 391 § 2 k.p.c. umorzył postępowanie apelacyjne, na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. dokonał zmiany orzeczenia o kosztach postępowania rozpoznawczego (w pierwszej instancji) oraz na podstawie art. 108 § 1 k.p.c., przy zastosowaniu zasady z art. 102 k.p.c., odstąpił od obciążania ubezpieczonej w całości kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Barbara Białecka SSA Zofia Rybicka – Szkibieli del. SSO Beata Górska